

1.Код: ЗП07

2.Назва: **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ТУРИЗМІ**

3.Тип (обов'язковий / вибірковий): вибірковий

4.Цикл (короткий, перший, другий / третій): професійної підготовки

5.Рік навчання, коли пропонується цей компонент: перший

6.Семестр/триместр, коли забезпечується компонент: 2 семестр

7.Кількість встановлених кредитів ЄКТС: 4

8.Прізвище лектора: Бойко В.В.

9.Результати навчання:

**знання:** вимог до організації і методики самостійної роботи; процес наукового пізнання; функцій, які реалізує наукова теорія; сутності методології та її роль у процесі наукового пізнання; відмінності, що існують між загальними і спеціальними методами наукових досліджень; логіки та загальну схему наукового дослідження; вимог до написання і оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт.

**вміння:** стимулювати особистісні якості (цілеспрямованість, - наполегливість, відповідальність тощо); планувати самостійну роботу; визначити основні етапи розвитку науки; визначити складові наукової теорії; характеризувати сутнісні ознаки наукової парадигми; характеризувати особливості загальних методів наукових досліджень; реалізовувати відповідні етапи наукового дослідження; вирішувати дослідницькі завдання при підготовці дипломних і магістерських робіт.

**компетентності:** здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; здібність до самостійного пошуку і вивчення нових методів дослідження; здатність використовувати навички та уміння організації науково-дослідних і науково-виробничих робіт; здатність самостійно за допомогою новітніх інформаційних технологій знаходити і ефективно використовувати у практичній діяльності нову інформацію; здатність вільно демонструвати навички роботи у науково-дослідному колективі, генерувати нові ідеї, підтримувати та розвивати власний креативний потенціал; готовність вести експериментальну роботу і проводити польові дослідження, об'єктивно оцінювати результати досліджень і впроваджувати їх; здатність знаходити, узагальнювати, аналізувати, синтезувати і критично переосмислювати отриману наукову, довідкову; статистичну та іншу інформацію здатність формувати, оформляти, представляти, докласти і аналізувати результати виконаної роботи.

10.Форми запровадження (аудиторне/ дистанційне навчання): аудиторне

11.Зміст курсу:

### **Тема 1. Наука як форма людської діяльності.**

Виникнення та еволюція науки. Перші елементи науки у стародавньому світі. Наука античного світу. Наука в добу Відродження (XIV- поч. XVII ст.)

Революційний розвиток науки в XVII-XVIII ст. Специфічна стадія розвитку науки в кін. XIX - на поч. XX ст. Розвиток науки в сучасних умовах. Сутність науки та її складові (система наукових знань і Система наукової діяльності). Організація наукової діяльності в Україні. Національна класифікація наук. Державна політика України з наукової та науково-технічної діяльності. Пріоритетні напрями прикладних наукових досліджень.

Державне регулювання і управління розвитком науки.

### **Тема 2. Наука й наукові дослідження.**

Теоретичні принципи науки. Наукова теорія як форма узагальнення й систематизації знань. Гносеологічний, логічний і методологічний підходи до визначення наукової теорії. Принцип - головне вихідне положення наукової теорії. Категорії - найбільш загальні, фундаментальні поняття, що відбивають суттєві властивості явищ дійсності. Поняття - елементи висловлення наукових знань. Гіпотеза - специфічна форма матеріалізації» вербально висловлених ідей. Шлях становлення наукової теорії. Методологічні принципи

науки. Емпіричні знання - базис для подальшого розвитку наукового знання.. Теоретичні знання - характеризують об'єкт на рівні його внутрішніх зв'язків, закономірностей становлення, розвитку і існування. Методологія наукових досліджень. Методологія та її функції. Рівні методологічного аналізу. Єдність загальнонаукового та філософського рівнів пізнання.

### ***Тема 3. Методи наукових досліджень.***

Метод - інструмент відкриття об'єктивних законів дійсності. Філософські методи як інструмент визначення найбільш загальних регулятивів дослідження та його генеральну стратегію. Загальнонаукові методи дослідження. Методи емпіричного дослідження (спостереження, експеримент, порівняння, опис, вимірювання). Методи теоретичного пізнання (формалізація, аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, сходження від абстрактного до конкретного). Загальнологічні методи і прийоми дослідження (аналіз, синтез, абстрагування, ідеалізація, узагальнення, індукція ^дедукція, аналогія, моделювання, системний підхід). Вірогіднісно-статистичні методи . Часткові методи наук (внутрішньо-та міждисциплінарні).

### ***Тема 4. Наукове дослідження.***

Види та ознаки наукового дослідження. Фундаментальні дослідження - наукова теоретична та/або експериментальна діяльність, спрямована на здобуття нових знань про закономірності розвитку та взаємозв'язку природи, суспільства, людини. Прикладні наукові дослідження — наукова й науково-технічна діяльність, спрямована на здобуття й використання знань для практичних цілей. Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, збірники наукови праць). Дисертація - рукопис, що звертається в обмеженій кількості примірників у певних бібліотечних установах. Наукова стаття та її структура. Наукова доповідь-публічне повідомлення, в якому викладаються певні питання, подаються висновки, пропозиції. Тези наукової доповіді — опубліковані до початку наукової конференції з'їзду, симпозіуму) матеріали попереднього характеру.

### ***Тема 5. Магістерська кваліфікаційна робота.***

Кваліфікаційна робота - навчально-наукове дослідження студента, що виконується на завершальному етапі навчання у вищому навчальному закладі. Основні вимоги до кваліфікаційних робіт. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. Магістерська робота - самостійна навчально-дослідна робота, що виконує кваліфікаційну функцію (готується з метою прилюдного захисту й здобуття академічного звання магістра). Послідовність виконання науково-дослідницької роботи освітньо-кваліфікаційного рівня магістра (підготовчий етап, робота над текстом, етап оформлення роботи, підготовка до захисту результатів дослідження).

### ***Тема 6. Вивчення стану наукової розробленості досліджуваної проблеми.***

Ознайомлення з науковими джерелами та літературою. Складання точного бібліографічного опису. Аналітичне опрацювання літературних джерел (способом реферування, технічного копіювання, конспектування). Опрацювання думок та положень науковців відносно окремих питань досліджуваної проблеми та перспектив їх подальшого дослідження. Формулювання опрацьованого матеріалу у вигляді систематизованих положень, на основі яких (дослідник висуває свій погляд на вирішення проблеми) здійснюється розробка концепції власного дослідження як методологічної основи. На основі вивчення і узагальнення практичного досвіду, аналізу наукових фактів виявлення невідповідностей і неузгодженостей у вирішенні досліджуваної проблеми. Поглиблення положень гіпотези, яка вказує шлях на вирішення проблеми, що відображає власний підхід дослідника до вирішення проблеми.

### ***Тема 7. Технологія наукового дослідження.***

Технологічні цикли наукового дослідження: формулювання теми наукового дослідження та розробка робочої гіпотези; визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження; виконання теоретичних та прикладних наукових досліджень; оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Розробка наукового апарату дослідження. Етапи вибору теми дослідження. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Мета дослідження - поставлена кінцева ціль, кінцевий результат, на який спрямоване дослідження. Об'єкт дослідження - процес або явище, що породжує проблему. Предмет дослідження - теоретичне відтворення тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають вивченню. Визначення завдань дослідження (вирішення певних теоретичних питань; вивчення практики розв'язання досліджуваної проблеми; експериментальна перевірка запропонованої наряду розв'язання досліджуваної проблеми тощо) Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Представлення результатів про виконану науково-дослідну роботу.

*12.Рекомендоване або обов'язкове вивчення й інші навчальні ресурси / засоби:*

#### **Базова**

1. Кузик С.П. Географія туризму [Текст] : навч. посібник / С. П. Кузик. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.
2. Новикова В. І. Рекреація. Туризм. Географія [Текст] : зб. авт. ст. / В. І. Новикова. - Черкаси : Вовчок О. Ю., 2013. - 524 с.
3. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. - К. : Знання, 2008. - 661 с.
4. Заваріка Г. Економіко-географічні чинники розвитку туризму сходу України в період конфлікту / Г. Заваріка. Вісник Львівського університету [Текст] : зб. наук. пр. Серія географічна Вип. 52 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2018. - 100-109
5. Божидарник Т. Міжнародний туризм / Т. Божидарник; Центр навчальної літератури - Київ, 2019. - 312 с.
6. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України [Текст] : навч. посіб. / О. О. Бейдик. - К. : Альтерпрес, 2009. - 400 с.
7. Туристсько-краєзнавчі об'єкти і маршрути України / упоряд. Серебряй В.С.– К.: Редакції газет природничо-математичного циклу, 2014.– 56 с.– (Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія . Туризм.Бібліотека).– ISBN 978-966-451-000-1.
8. Смаль І. В., Жирак Л. М., Мальована О. Г. Туристичне країнознавство: Європейський туристичний регіон : навч. посіб. / за ред. І.В.Смалья : Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 180 с.
9. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: монографія. - К.: Логос, 2009. — 176 с.
10. Симочко Г.В. Географія туризму: навчально-методичні матеріали для лекційних занять / Г.В.Симочко.– Мукачево: МДУ, 2012.– 133с.
11. Парфіненко П., Лиман С., Посохов І. Історія туризму / П. Парфіненко, С. Лиман, І. Посохов // Київ: Університетська книга, 2018. - 372 с.

#### **Додаткова**

1. Поколотна М. М. Рекреаційна географія : навчальний посібник.–Харків : ХНАМГ, 2012. –275 с.
2. Редько В. Є. Основи туризмознавства : посібник до самостійного вивчення дисципліни / В. Є. Редько. –Дніпропетровськ : Біла К. О., 2014. –63 с.
3. Голубнича С. М. Географія туризму : методичні вказівки для самостійної роботи студентів / С. М. Голубнича. –Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. –88 с.

4. Некос С.В. Курс лекцій та методичні рекомендації до практичних робіт з курсу «географія туризму» / С. В. Некос. – Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. –88 с.

### Інформаційні ресурси

1. Про туризм [Електронний ресурс]: закон України від 15 вересня 1995 р. №325/95-ВР. -Режим доступу: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
3. UNWTO [Електронний ресурс]: - Режим доступу: [http:// www.zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).

#### 13. Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання:

лекції, лабораторні заняття, консультування, робота в науково-дослідній групі, самостійна робота.

#### 14. Форми та критерії оцінювання:

Поточний контроль та оцінювання виконання завдань на лабораторних заняттях, оцінювання контрольних модульних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань. Підсумковий контроль, екзамен у II семестрі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS. Критерії оцінювання.

#### Накопичення балів протягом семестру

<i>Вид діяльності</i>	<i>Кількість балів за дидактичну одиницю</i>	<i>Кількість лекцій, практичних робіт тощо</i>	<i>Загальна кількість балів</i>
2	3	4	5
Виконання лабораторних робіт	3	10	30
Комплексна контрольна робота	10	2	20
Творча робота/реферат	10	1	10
Результати поточного			60
Екзамен			40
Загальна кількість балів			100
Підсумкова оцінка			100

Оцінка за 100-бальною шкалою університету	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Диференційована оцінка	Оцінка у формі заліку	
90 -100	5(відмінно)	Зараховано	A
80-89	4(добре)		B
70-79			C
65-69	3(задовільно)		D
60-64			E

35-59	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано - з можливістю складання заліку	FX
0-34	2 (незадовільно з обов'язковим пов- торним вивченням дисципліни)	Не зараховано - з обов'язковим пов- торним вивченням дисципліни)	F

*15. Мова викладання: українська*

Силабус затверджено на засіданні кафедри туризму, протокол №1 від 28 серпня 2020 року.